

UCHWAŁA NR V/37/2011
RADY MIEJSKIEJ W BRZEŚCIU KUJAWSKIM
z dnia 31 marca 2011 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie na lata 2011 – 2015.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

RADA MIEJSKA
uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjąć do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011 - 2015 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w sposób zwyczajowo przyjęty, oraz w BIP.

PROJEKT

Załącznik

Do Uchwały.....

Rady Miejskiej Brześć Kujawski

z dnia .....

GMINNY PROGRAM PRECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

DLA GMINY BRZEŚĆ KUJAWSKI NA LATA 2011-2015

PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 roku (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela”
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006r.
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t Dz. U. z 2002r. Nr 147 poz.1231 z późn zm.).

5. Ustawa z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).
6. Strategia rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Brześć Kujawski w latach 2008-2015

Wstęp

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych, przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy; od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc **fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. Przemoc **seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowanie jej seksualności
3. Przemoc **psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary wzbudzanie w niej strachu
4. Przemoc **ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną, z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 3 Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięciem się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona samą siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

I ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY BRZEŚĆ KUJAWSKI

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem przemocy w rodzinie. Z badań ankietowych przeprowadzonych w ramach prac nad przygotowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Brześć Kujawski wynika prawie trzy czwarte (74%) ankietowanych wie o tym, iż gmina oferuje pomoc osobom uzależnionym, m.in. działa Klub Anonimowych Alkoholików. Wskazano także iż 45,5% zapytanych osób nie zna przypadków przemocy domowej, 7,4 % wogóle nie słyszało o takich przypadkach, natomiast 30,6 % ankietowanych mieszkańców zna takie przypadki a 14,9 % o takich słyszało. Jako najczęstsze przyczyny przemocy mieszkańcy wymieniali uzależnienia, stres, bezrobocie. Mieszkańcy zauważają także zaniedbania wychowawcze.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić zjawisko przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, w szkole nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na terenie jej występowania. W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych gminy – uwzględniając przemoc w oparciu o posiadane informacje.

- Liczba mieszkańców gminy i miasta Brześć Kujawski wynosi 11 408 osób (dane na dzień 31.XII.2010)
- W Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 1117 osób z czego jedynie 175 osób pobiera zasiłek dla bezrobotnych (dane na dzień 31.XII.2010)
- Z informacji uzyskanych z Komendy Policji w Brześciu Kujawskim wynika, że w roku 2010 przeprowadzonych zostało 59 interwencji domowych. Założono 17 Niebieskich Kart skierowano 20 wniosków do sądu o leczenie odwykowe
- Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brześciu Kujawskim wynika, iż w roku 2010 przeprowadzono 7 rozmów z osobami uzależnionymi, w niektórych przypadkach Policja skierowała do Sądu wnioski o leczenie
- Z danych Brzeskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brześciu Kujawskim wynika, że w roku 2010 skorzystało z pomocy 806 rodzin tj. 2019 osób. W tym z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu objętych było pomocą 160 rodzin. Były i takie osoby – 22, które ze względu na uzależnienie nie otrzymały pomocy w formie pieniężnej ale wyłącznie w naturze – żywność.
- Z informacji które posiadamy ze szkół wynika, że zdarzają się formy przemocy fizycznej(kopanie,szarpanie, popychanie) i psychicznej (wyśmiewanie, poniżanie i wyzwiska)

II CELE PROGRAMU I REALIZACJA

Program skierowany jest do ogółu mieszkańców Gminy Brześć Kujawski w tym szczególnie do tych którzy są uwikłani w przemoc jako : ofiara, sprawca przemocy lub świadek przemocy

Cel Główny Programu

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców gminy Brześć Kujawski

Zrealizowanie celu głównego możliwe będzie dzięki osiągnięciom celów szczegółowych

1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie

- upowszechnienie tematyki związanej ze zjawiskiem przemocy poprzez ulotki, plakaty, broszury
zamieszczanie artykułów w prasie lokalnej i internecie

- edukacja dzieci i młodzieży w tym zakresie w placówkach szkolnych

2. Zapewnienie pomocy osobom i rodzinom w których występuje przemoc

- stosowanie procedury „Niebieska Karta” , zawiadomienie prokuratury i/lub policji o stwierdzonych przypadkach przemocy w rodzinie

- udzielanie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą w formie pracy socjalnej oraz świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

- zabezpieczanie wsparcia dla osób doznających przemocy w ramach interwencji oraz gdy tego potrzebują np. znalezienie bezpiecznego schroniska

- odbywanie wizyt monitorujących sytuację w miejscu zamieszkania rodziny z problemem przemocy przez osoby z różnych instytucji zaangażowanych w pomaganie

- rozszerzanie oferty Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie

3. Budowanie Lokalnego Systemu przeciwdziałania przemocy

- powołanie zespołu interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym

- gromadzenie danych i sporządzenie sprawozdawczości z zakresu działań dot. przemocy

4. Pogłębianie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracowników z instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy i pomaganiem w sytuacji jej wystąpienia

- uczestnictwo w szkoleniach o tej tematyce

- organizowanie wspólnych spotkań pracowników z różnych instytucji, organizacji w celu wymiany informacji, doświadczeń, doskonalenia współpracy

III ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada

1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie

2. Promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy

3. Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie

4. Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy

IV ZASOBY GMINY BRZEŚĆ KUJ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Na terenie gminy Brześć Kujawski działa punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych, oraz Punkt dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie. Dyżury w punktach pełnią certyfikowani terapeuci d/s. uzależnień i przemocy w rodzinie. W Szkole Podstawowej Nr 1 i Gimnazjum Nr 1 w Brześciu Kujawskim zatrudnieni są pedagodzy szkolni, którzy realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy. Ponadto na terenie gminy znajdują się instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie lub pełniące funkcję wspierającą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komenda Policji
- Gminna Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych
- Zakłady Opieki Zdrowotnej
- Placówki oświatowo – wychowawcze
- Parafie

V MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację (liczba niebieskich kart, ilość interwencji udzielonych porad, konsultacje w Punktach)

VI REALIZATORZY PROGRAMU

Odpowiedzialnym za koordynację zadań związanych z realizacją Programu jest Kierownik BOPS w Brześciu Kujawskim, który współpracuje i realizuje zadania z lokalnymi instytucjami i organizacjami

VII FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Brześć Kujawski dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł